

Praemiando Incitat. Order Świętego Stanisława 1765 – 1831. W 250. rocznicę powołania Orderu

Praemiando Incitat. Order Świętego Stanisława 1765 – 1831.

W 250. rocznicę powołania Orderu

9 maja – 16 sierpnia 2015 r.

Nowa Izba Poselska

W 2015 roku przypada 250. rocznica ustanowienia przez króla Stanisława Augusta Orderu Świętego Stanisława. Z tej okazji dwie instytucje – Zamek Królewski w Warszawie oraz Zamek Królewski na Wawelu postanowiły uczcić ten jubileusz poprzez zorganizowanie wspólnej wystawy.

Pierwsze nadania odznaczenia miały miejsce 8 maja 1765 r. – dzień po powołaniu Orderu. Mimo że Order Świętego Stanisława pozostawał w cieniu starszego od niego Orderu Orła Białego, stał się ważną i cenioną odznaką, która, w myśl łacińskiej dewizy orderowej *Praemiando Incitat* (Nagradzając zachęca), miała być zarówno nagrodą za dotychczasowe zasługi, jak i zachętą do dalszej służby ojczyźnie. Kres I Rzeczypospolitej kończy pierwszy okres istnienia Orderu. Restytuowano go w okresie Księstwa Warszawskiego i Królestwa Kongresowego, kiedy to wprowadzono pewne zmiany, polegające przede wszystkim na ustanowieniu czterech klas odznaczenia. Jego polska historia zakończyła się po upadku powstania listopadowego, kiedy to Order Świętego Stanisława został wcielony (na ostatnim miejscu) do systemu odznaczeń Imperium Rosyjskiego. Po odzyskaniu niepodległości zdecydowano, by nie wskrzeszać Orderu Świętego Stanisława, przede wszystkim ze względu na jego zawłaszczenie przez carat oraz deprecjację w okresie po 1831 r. Niemniej jednak jego nieformalnym sukcesorem stał się Order Odrodzenia Polski, nadawany przez Prezydenta RP do dziś.

Na wystawie prezentowane będą przede wszystkim zachowane odznaki orderowe – krzyże, gwiazdy oraz wstęgi, a także portrety kawalerów (na wyróżnienie zasługują portrety kawalerów

w mundurach Orderu Świętego Stanisława), dyplomy oraz inne dokumenty związane z Orderem Świętego Stanisława. Na szczególną uwagę zasługują nieliczne odznaki orderowe upamiętniające określonych kawalerów, zachowany do dziś statut Orderu ze zbiorów Fundacji Książąt Czartoryskich oraz – pochodzący ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie – mundur kawalera Orderu Świętego Stanisława składający się z żupana i kontusza.

Organizatorzy przygotowali także katalog, w którym znajdują się eseje dotyczące historii Orderu Świętego Stanisława oraz inwentarz prezentowanych na wystawie zabytków.

Honorowy patronat nad ekspozycją objął Prezydent RP Bronisław Komorowski

PREZYDENT.PL

Patroni medialni wystawy:

ams

STOLICA

Komisarz wystawy: **Michał Zawadzki** (Gabinet Numizmatyczny)

Wystawa czynna w godzinach otwarcia muzeum – włączona do **Trasy Zamek**

W **niedziele** – wstęp **bezpłatny**

Program wykładów towarzyszących wystawie >